

Ingrid Stevens

Zaakvoerder Leo Stevens & Cie

Wat als ... je niet meer helder kunt denken om uw geldzaken op tijd te regelen?

ALS ZAAKVOERDER VAN LEO Stevens Puur en Persoonlijk Vermogensbeheer heb ik met de jaren gemerkt dat cliënten meer en meer bewust worden van de noodzaak aan successieplanning, van de zaken die zij bij hun overlijden geregeld willen hebben. Die mentaliteitswijziging is een goede evolutie!

Zo verklein je immers ook de kans dat er toch nog familieruzies ontstaan bij het openvallen van de erfenis. Toestanden die vroeger spijtig genoeg té veel voorkwamen.

Maar terwijl velen hun successie regelen, staat men er meestal niet bij stil dat er ook een lange periode van aftakeling kan aan voorafgaan en dat je daar best ook je voorzorgen voor neemt.

Enkele voorbeelden uit het leven gegrepen

- Wat gebeurt er als je als bedrijfsleider een hersenbloeding hebt en al dan niet tijdelijk handelingsonbekwaam wordt? Als er niets geregeld is, zal er via het vredegerecht een bewindvoerder moeten aangesteld worden.
- Wat als je een hele zware operatie te ondergaan hebt waar je niet van weet hoe je eruit zal komen? Ga je alles al in extremis van tevoren regelen volgens het principe 'gegeven is gegeven'?
- Wat als je langzaam dementerend bent en je omgeving op een bepaald moment beseft dat je niet meer handelingsbekwaam bent?

- Wat als je de gezinswoning wil verkopen omdat je partner handelingsonbekwaam is geworden? Je hebt voor een gezinswoning immers altijd beide handtekeningen nodig.

Wie kan zeggen daarvoor immuun te zijn? Bega niet de fout om te denken: 'dit kan me niet gebeuren' of 'dat is voor later.'

“De cijfers voor dementie zijn schrikwekkend: het aantal mensen met dementie zal door de vergrijzing tegen 2060 meer dan verdubbeld zijn.”

Enkele weken geleden op de Europesedag van de CVA (Beroerte) werd duidelijk gesteld dat men komaf wil maken met de mythe dat een beroerte een ouderdomskwaaltje is. Integendeel, het kan iedereen overkomen.

Evenzeer zijn de cijfers voor dementie schrikwekkend: het aantal mensen met dementie zal door de vergrijzing tegen 2060

meer dan verdubbeld zijn. De kans dat iemand in zijn leven dement wordt, is nu reeds 1 op 5.

Voldoende belangrijk allemaal om bij stil te staan en na te denken!

SINDS 1 SEPTEMBER 2014 is er in het kader van de wetgeving op het bewind voor der-

gelijke situaties een mooie regeling uitgewerkt met name de voorzorgvolmacht.

Vroeger kon je zaken regelen via volmacht maar die verviel als je handelingsonbekwaam werd verklaard. Voor belangrijke zaken moest je dan via een vrederechter gaan. Nu bestaat de mogelijkheid, zolang je nog handelingsbekwaam bent, met een voorzorgvolmacht te bepalen wie belangrijke beslissingen mag nemen over je vermogen ENKEL wanneer je daar zelf niet meer toe in staat bent en dit zonder tussenkomst van de vrederechter.

Deze meer menselijke en veelal familiale regeling bestond vroeger niet.

Uit rondvraag bij notarissen blijkt dat vele mensen de weg vinden naar de voorzorg-

volmacht.

Het toont aan dat het een zorg van velen is te weten wie hun geldzaken zal beheeren wanneer ze dat zelf niet meer kunnen. Maar het laat ook zien dat het antwoord in veel families niet ver te zoeken is. Waar gezinnen en families zonder noemenswaardige conflicten door het leven gaan, willen mensen gewoon in alle vertrouwen hun

zaken in handen geven van hun partner of kinderen. Een zorgvolmacht neemt daarvoor enkele drempels weg. Het instrument kan voor alle duidelijkheid ook buiten familieverband worden gebruikt, maar dat is in de praktijk minder gangbaar.

Werkwijze

HOE GAAT DEZE BUITENGERECHTELIJKE bescherming via de voorzorgvolmacht praktisch in zijn werk?

De persoon die de volmacht geeft, moet (nog) wilsbekwaam zijn. Wie de eerste tekenen van een beginnende dementie opmerkt, maar nog hoofdzakelijk lucide is, kan nog een volmacht regelen maar wacht daar best niet te lang mee.

De volmacht slaat enkel op handelingen die het vermogen raken. En dus niet op persoonsgebonden kwesties, zoals de beslissing om te verhuizen naar een rusthuis, of op medische beslissingen.

Naast de lasthebber kan ook een vertrouwenspersoon worden aangesteld in de voorzorgvolmacht. De aanstelling van een vertrouwenspersoon is niet

verplicht, maar zijn functie is bijzonder nuttig.

Hij ondersteunt de beschermde persoon om zijn wensen en voorkeuren uit te drukken, oefent toezicht uit op het beheer en treedt op als verbindingspersoon tussen de beschermde persoon, diens vertegenwoordiger, de naaste familie en de vrederechter. De vertrouwenspersoon ondersteunt de beschermde persoon om zijn wil uit te drukken en verwoordt hoe de beschermde persoon de dingen beleeft, hoe hij zijn leven vorm wil geven enzovoort. Bovendien heeft de vertrouwenspersoon een toezichthoudende functie op de uitvoering van de lastgeving of het bewind, en wendt hij zich als belanghebbende tot de vrederechter als hij vaststelt dat de lasthebber of bewindvoerder tekortschiet bij de uitvoering van zijn taak.

Die overeenkomst wordt geregistreerd in het Centraal Register van Lastgevingsovereenkomsten (CRL). Je kunt een lastgeving laten vastleggen onder de vorm van een onderhandse of een authentieke akte, dus zonder of met de handtekening van

een notaris. Er is in elk geval een authentieke akte nodig voor vastgoedverrichtingen of voor de opmaak van akten met een verplichte notariële vorm (schenkingsakten, huwelijkscontract of wijzigingsakte, bepaalde vennootschapsakten enzovoort). Een 'algemene' volmacht (zie verderop), die het volledige vermogensbeheer tot voorwerp heeft, wordt daarom bij notariële akte verleden.

De vormvereisten voor de voorzorgvolmacht zijn heel precies. Wij adviseren dus om best bij de notaris langs te gaan om problemen te vermijden.

Aanduiding van de lasthebber

DE LASTGEVER KAN IN principe om het even wie als lasthebber aanduiden. Vaak is dat de (huwelijks) partner, vaak ook broers of zussen of één of meer kinderen die ofwel afzonderlijk kunnen optreden ofwel samen moeten handelen. Duidt de lastgever enkele lasthebbers aan, dan bepaalt de lastgeving duidelijk of die elk afzonderlijk mogen optreden of gezamenlijk moeten handelen (met eenparigheid of bij meer-

EUROPESE ZORGVASTGOED GVV

www.aedifica.be

Aedifica is genoteerd op Euronext Brussels
Openbare gereguleerde
vastgoedvennootschap naar Belgisch recht
Louizalaan 331 - 1050 Brussel
tel +32 2 626 07 70 - fax +32 2 626 07 71

derheid). Kunnen de verschillende lasthebbers niet tot een akkoord komen en bepaalt de lastgeving hieromtrent niets, dan beslist de vrederechter, op verzoek, in het belang van de lastgever.

Sommige personen kunnen om vrij evidente redenen niet als lasthebber optreden, bijvoorbeeld personen die zelf onder een rechterlijke bescherming staan, of bestuurs- of personeelsleden van de instelling waar de beschermde persoon verblijft. Rechtspersonen (vzw's, vennootschappen, stichtingen) kunnen evenmin als lasthebber optreden. De enige uitzondering hierop is de private stichting die zich uitsluitend inzet voor de beschermde persoon.

Het is natuurlijk mogelijk dat na verloop van tijd de aangeduide lasthebber zijn opdracht niet langer kan of wil uitvoeren. Daarom regel je in de lastgevingsovereenkomst best ook meteen de opvolging van de lasthebber(s).

In de praktijk zien we vooral regelingen tussen partners. Stel dat meneer een herseninfarct krijgt en wilsonbekwaam wordt, en er is niets geregeld? Dan kan zijn gezonde partner wel de dagelijkse betalingen doen, maar zit ze vast als ze bijvoorbeeld hun gezamenlijke woning wil verkopen. Daarvoor moeten beiden immers tekenen. Zelfs als ze gehuwd zijn, kan dat enkel opgelost worden via de familierechtbank of door een bewindvoerder te laten aanstellen voor de onbekwame partner.

Oudere mensen geven de volmacht soms al onmiddellijk aan de kinderen, of regelen het zo dat de kinderen het beheer overnemen als ook hun partner daar niet meer toe in staat is

Het is mogelijk het beheer over geldzaken in het algemeen door te geven, of om enkel een volmacht te geven voor bepaalde beslissingen. De meeste mensen kiezen voor een algemene volmacht. Maar een bijzondere volmacht is dan wel weer nodig om in naam van de lastgever schenkingen te kunnen doen.

Wanneer gaat de volmacht in?

HET KAN DE BEDOELING zijn dat de lastgeving een onmiddellijke uitwerking heeft en doorloopt op het ogenblik dat de lastgever onbekwaam wordt. In dat geval blijft de lastgever zelf nog bevoegd om op te treden maar kan de lasthebber al bepaalde taken overnemen. Zo kan een dochter dan bijvoorbeeld de opvolging van de verhuring van een appartement van haar moeder overnemen, als die laatste dat wenst.

Vaak zal echter worden voorzien dat de lastgeving pas van start gaat vanaf het

ogenblik dat de lastgever wilsonbekwaam wordt. Zodra de lastgever wilsonbekwaam is, zullen de regels van de buitengerechterlijke bescherming van rechtswege van toepassing zijn en moeten derden dit respecteren. Eventueel kan aan een arts de opdracht worden gegeven de wilsonbekwaamheid te attesteren. Met het oog op de rechtszekerheid kan het toch ook aangewezen zijn zich tot de vrederechter

“Wie de eerste tekenen van een beginnende dementie opmerkt, maar nog hoofdzakelijk lucide is, kan nog een volmacht regelen maar wacht daar best niet te lang mee.”

te wenden om deze volmacht uitvoerbaar te laten verklaren zodat hierover nooit een discussie kan bestaan met derden wanneer men als lasthebber optreedt voor de lastgever.

Specifieke regels voor de voorzorgvolmacht

HOEWEL HET GEMEEN RECHT inzake lastgeving ook op de voorzorgvolmacht toepasselijk is, voorziet de wet ook enkele specifieke regels. Die houden in:

- Dat bepaalde personen niet kunnen optreden als lasthebber (zie hoger).
- Dat de gelden en goederen van de lastgever volledig en duidelijk moeten worden afgescheiden van het persoonlijke vermogen van de lasthebber. De banktegoeden van de lastgever worden op zijn naam ingeschreven.

“De voorzorgvolmacht is dus echt een instrument voor mensen die een familielid of vriend ten volste vertrouwen met hun geldzaken.”

- Dat de lasthebber zal handelen volgens de door de lastgever geuite beginselen.
- Dat de lasthebber regelmatig overleg moet plegen met de lastgever en hem en de in de lastgeving aangewezen derden op de hoogte moet brengen van de handelingen die hij verricht. Heeft de lastgever een vertrouwenspersoon aangeduid, dan zal de lasthebber zo handelen dat deze vertrouwenspersoon zijn taak effectief kan waarnemen.
- Dat de vrederechter, tenzij hier al een procedure voor is voorzien in de voorzorgvolmacht, tussenkomt voor de aanstelling van een lasthebber ad hoc, bij

belangentegenstelling tussen de lastgever en de lasthebber, en wanneer meerdere lasthebbers werden aangesteld, bij conflict tussen hen.

De lasthebber wordt in principe niet gecontroleerd

DE VOORZORGVOLMACHT IS DUS echt een instrument voor mensen die een familielid of vriend ten volste vertrouwen met hun geldzaken. Is dat vertrouwen er niet, dan heeft het weinig zin dergelijke volmacht te geven. Zo lang de lastgever wilsonbekwaam is, kan hij of zij de volmacht nog eenzijdig herroepen.

Als een betrokken derde (bijvoorbeeld een zorginstelling, een nicht...) meent dat de lasthebber niet in het belang van de lastgever handelt, kan die ook altijd nog aan een vrederechter vragen een bewindvoerder aan te stellen. Daarbij zal de vrederechter uitgaan van het principe dat de wil van de lastgever moet worden gerespecteerd. Hij moet dus onderzoeken of de twijfels over het beheer terecht zijn, en pas ingrijpen als de lasthebber inderdaad zijn taak slecht doet. Wat men zelf heeft geregeld, wordt niet meer zo gemakkelijk overruled.

Je kunt trouwens als lastgever ook een verklaring afleggen om aan te geven wie je als (opvolgend) bewindvoerder wil wanneer de vrederechter zich genoodzaakt zou zien die aan te duiden.

Conclusie

IS HET GEEN GERUSTSTELLING dat als zo'n periode van grote zorg of aftakeling zich plots zou voordoen, je tenminste weet dat er voor continuïteit gezorgd is en dat jouw naasten op dat moment perfect weten wat je wensen en verwachtingen zijn en zich daar ook kunnen aan houden? Zo kunnen en hoeven zij zich daarnaast enkel bezig te houden met wat het allerbelangrijkste is namelijk de zorg om de persoon.

Spijtig genoeg merk ik al te vaak dat het bij goede intenties blijft en dat men elke planning liever op de lange baan schuift want er zijn uiteraard fijnere zaken om mee bezig te zijn.

Draal dus niet en regel de zaken die je nu al kan regelen voor het geval je het later niet meer kan.